

Bakgrunn for vedtak

Spenningsoppgradering Nedre Røssåga–Namsos, ny delstrekning Sandådalen–Nerfjellet, endret trasé

Namsskogan kommune i Nord-Trøndelag fylke

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Tiltakshaver	Statnett SF
Referanse	201203690-127
Dato	22.10.2015
Notatnummer	KN-notat 31/2015
Ansvarlig	Siv Sannem Inderberg
Saksbehandler	Solveig Willgohs

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Sammendrag

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) vil etter en helhetlig vurdering gi Statnett SF konsesjon for å bygge og drive en ny delstrekning over Namsskogan på kraftledningen Nedre Røssåga–Namsos. Den nye traseen følger traséalternativ A og er ca. 5,7 km lang. Traseen er en del av tidligere konsesjonsgitt ny ledningstrasé over Namsskogan med en total lengde på ca. 15 km.

Etter NVEs vurdering er tiltaket nødvendig for å opprettholde sikkerheten til Nordlandsbanen, da opprinnelig konsesjonsgitt trasé viste seg å påvirke jernbanen på en negativ måte.

Delstrekningen er en del av ledningen Nedre Røssåga–Namsos som fikk tillatelse fra NVE til å oppgraderes fra 300 kV til 420 kV den 23. september 2014. Hovedbegrunnelsen for dette vedtaket var å sikre forsyningsikkerheten i Midt-Norge, og å redusere flaskehalsen for ny produksjon ut fra Nordland. For vurderinger og begrunnelse for dette vedtaket vises det til NVEs notat «*Bakgrunn for vedtak*» av 22. september 2014, NVE ref. 201203690-77.

NVE har etter en samlet vurdering funnet at de samfunnsmessige fordelene som vinnes ved anleggene utvilsomt er større enn skader og ulemper som påføres andre. Statnett SF meddeles også ekspropriasjonstillatelse for nødvendig areal til fremføring av den ca. 5,7 km lange delstrekningen over Namsskogan.

Innhold

Sammendrag	1
Innhold	1
1 Søknaden	2
1.1 Søknad etter energiloven	2
1.2 Søknad etter oreigningslova	4
1.3 Beskrivelse av omsøkte tiltak	4
2 NVEs behandling av søknaden	6
2.1 Høring av konsesjonssøknad og søknad om ekspropriasjon	6
2.2 Innkomne merknader	6
3 NVEs vurdering av søknaden	7
3.1 Vurdering av tekniske og økonomiske forhold	7
3.1.1 Forholdet til jernbanen	7
3.1.2 NVEs vurdering	8
3.1.3 Oppsummering	8
3.2 Vurdering av visuelle virkninger og friluftsliv	9
3.3 Vurderinger av virkninger for kulturminner og kulturmiljø	10
3.4 Vurderinger av naturmangfold	11
3.4.1 Vurdering av virkninger for naturmangfold	11
3.4.2 Vurderinger av naturmangfoldloven §§ 9 og 10 – føre-var-prinsippet og samlet belastning	12
3.4.3 Oppsummering naturmangfold	13
3.5 Reindrift	13
3.6 Elektromagnetiske felt og støy	14
3.7 Permanent riggplass	15
4 Oppsummering og konklusjon etter energiloven	15
4.1 NVEs vedtak	16
5 NVEs vurdering av søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse	16

5.1	Hjemmel	16
5.2	Omfang av ekspropriasjon.....	16
5.3	Interesseavveining	17
5.3.1	Vurderinger av virkninger av konsesjonsgitt trasé	17
5.3.2	Vurdering av alternative løsninger	17
5.3.3	Vurdering av om inngrepet uten tvil er til mer gagn enn til skade	17
5.4	NVEs samtykke til ekspropriasjon	18
5.5	Forhåndstiltredelse	18
	Vedlegg A - Oversikt over lovverk og behandlingsprosess	19
	Vedlegg B – Sammenfatning av høringsuttalelser	21

Vedlegg A: Oversikt over lovverk

Vedlegg B: Innkomne merknader til endringssøknaden

1 Søknaden

1.1 Søknad etter energiloven

Statnett SF søkte den 8. juni 2015 i medhold av energiloven § 3-1 om konsesjon for å endre deler av traseen for den nye ca. 14,5 km lange delstrekningen over Namsskogan på 420 kV ledningen Nedre Røssåga–Namsos.

NVE meddelte Statnett konsesjon den 22. september 2014 for å spenningsoppgradere ledningene Nedre Røssåga–Namsos og Namsskogan–Kølsvik fra 300 kV til 420 kV (Kart 1), og for å på ledningen Nedre Røssåga–Namsos bygge en ny delstrekning på ca. 14,5 km mellom Nerfjellet og Sandådalen i Namsskogan kommune (NVE ref. 201203690-78). Ca. 5 km av den nye strekningen var planlagt lagt parallelt med Nordlandsbanen. På grunn av nye opplysninger angående sikkerhet og påvirkning på jernbanen, søker Statnett nå om en endring på denne strekningen (Kart 2).

Endringen det søkes om gjelder hovedsakelig den ca. 5 km lange strekningen som er planlagt parallelt med Nordlandsbanen, og Statnett har søkt om to alternative løsninger.

Alternativ A

I stedet for å legge traseen parallelt med jernbanen, søkes det nå primært om å legge traseen parallelt med eksisterende 300 kV ledning som går inn til Namsskogan koblingsstasjon, kalt alt. A (Kart 2).

Dette vil forlenge traseen med ca. 500 meter.

Kart 1: Rød strek trasé for oppgradering av 300 kV ledningene Nedre Røssåga–Namsos og Kolsvik–Namsskogan. Eksisterende 300 kV ledninger Nedre–Røssåga–Marka–Tunnsjødal og Nedre Røssåga–Namsos går parallelt store deler av strekningen, men Nedre Røssåga–Namsos går i dag innom Namsskogan transformatorstasjon.

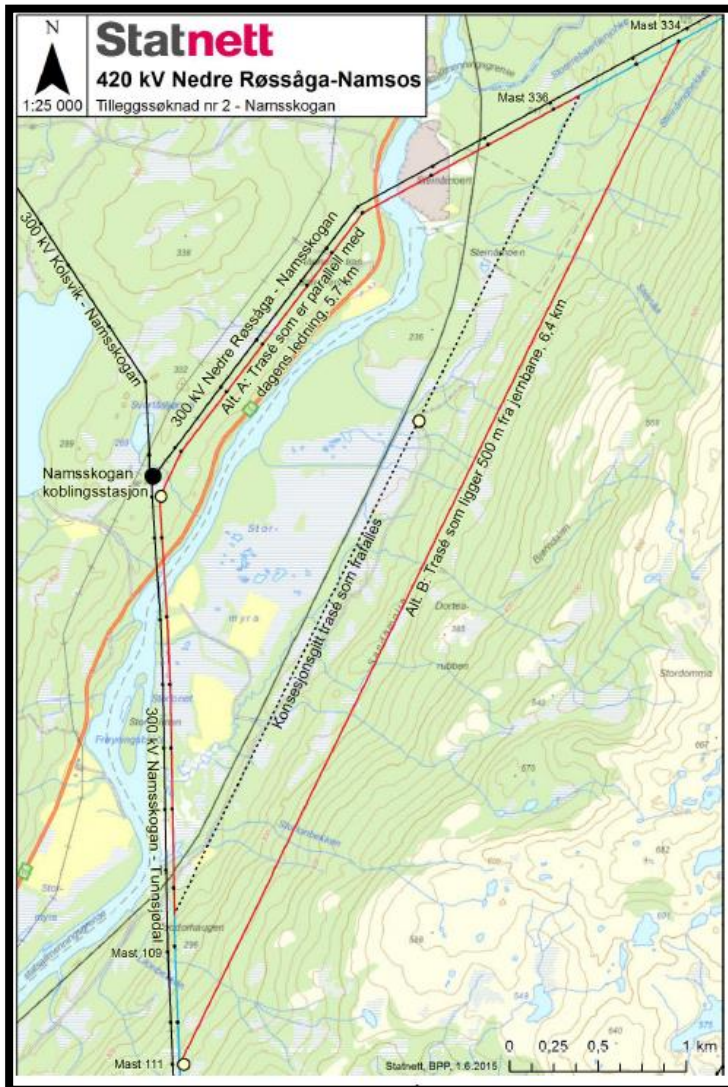
Kilde: Konesjonssøknad Nedre Røssåga–Namsos og Namsskogan–Kolsvik, Statnett 2014.

Alternativ B

Sekundært søkes det om å legge ledningen ca. 500 meter øst for konsesjonsgitt trasé, for å oppnå tilfredsstillende avstand til jernbanen, kalt alt. B (Kart 2). Dette vil forkorte traseen med ca. 200 meter.

Eksisterende trasé over Steinfjellet, vil bli revet når de nye anleggene er satt i drift slik det ble gitt tillatelse til i konsesjon datert 23. september 2014.

Statnett begrunner søknaden med sikkerhet til jernbanen. Feil på Statnett sin ledning kan føre til store, kortvarige, feilstrømmer ned i bakken. Dette kan igjen heve spenningen på jernbaneanlegget, slik at det oppstår berøringsfare.

Kart 2: Oversiktskart over omsøkte endringstraseer over Namsskogan med rød strek, alt. A er prioritert alternativ, alt. B sekundært alternativ. Svart stiplet strek er konsesjonsgitt trasé parallelt med Nordlandsbanen. Gule prikker er anleggsplasser ikke tidligere omsøkt, hvorav anleggsplassen langs jernbanen/tidligere konsesjonsgitt trasé søkes permanent.

Kilde: *Konsesjonssøknad Nedre Røssåga–Namsos og Namsskogan–Kolsvik. Justering av trasé på Namsskogan*, Statnett SF 2015.

1.2 Søknad etter oreigningslova

Statnett SF søker samtidig om ekspropriasjonstillatelse etter oreigningslova § 2 punkt 19 og forhåndstiltredelse etter oreigningslova § 25 for å bygge tiltakene det søkes konsesjon for.

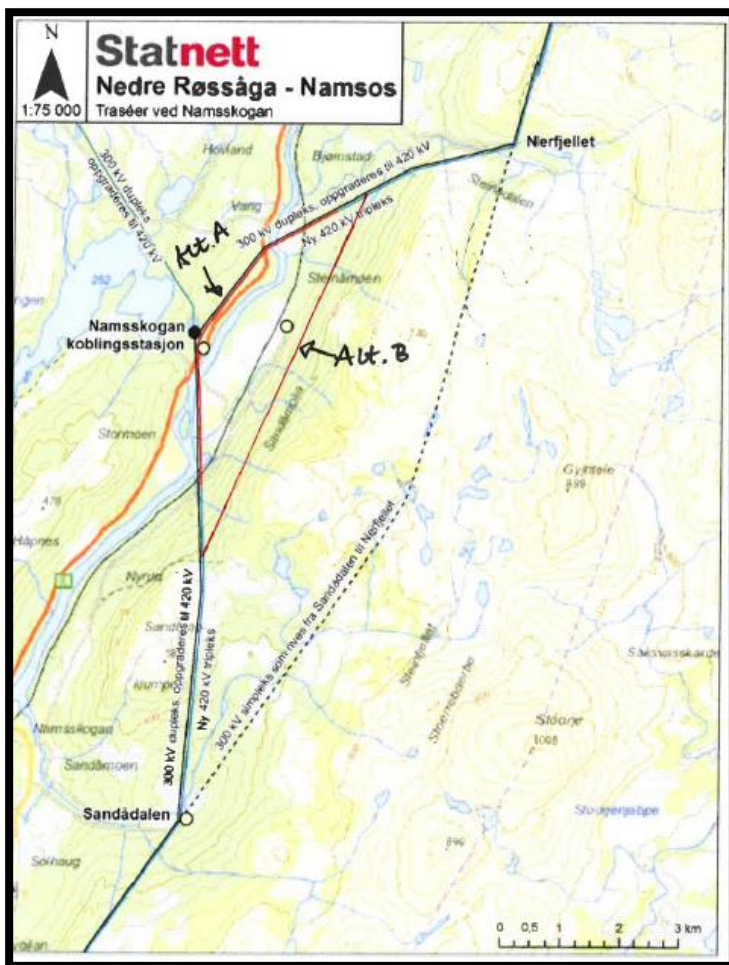
1.3 Beskrivelse av omsøkte tiltak

Alternativ A er planlagt å være ca. 5,7 km lang, og vil føre til at det nye ledningsstrekket mellom Nerfjellet og Sandådalen totalt vil bli ca. 15 km langt (Kart 3). Endringen medfører at ny ledning vil gå parallelt med eksisterende 300 kV ledning som går innom Namsskogan transformatorstasjon.

Ryddebeltet vil øke med 40 meter og bli totalt 80 meter bredt. Statnett opplyser i søknaden at i skrått terreng kan ryddebeltet bli noe bredere. Ledningen vil på samme måte som eksisterende ledning måtte krysse Nordlandsbanen på to steder, ved Steinåmoen ved mast 337 og ved Toddorhaugen ved mast 109. Traseen vil også måtte krysse E6 to ganger på vestsiden av Namsen ved Steinåmoen og på sørøstsiden av Namsskogan transformatorstasjon, samt å krysse Namsen to ganger.

Alternativ B er planlagt ca. 500 meter øst for og parallelt med Nordlandsbanen, og med en lengde på ca. 6,4 km (Kart 2). Total lengde for ny trasé til være ca. 14,3 km (Kart 3). Denne traseen vil ikke krysse Namsen, Nordlandsbanen eller E6. Ryddebeltet vil bli ca. 40 meter, men kan bli bredere i skrånende terreng på lik linje med alt. A.

For begge alternativ søkes det om portalmaster i stål som er samme type master og isolatorer som for resten av ledningen.

Kart 3: Kart over hele den nye ca. 15 km lange traseen på Namsskogan.

Rød strek er omsøkte traséendring alt. A og B.

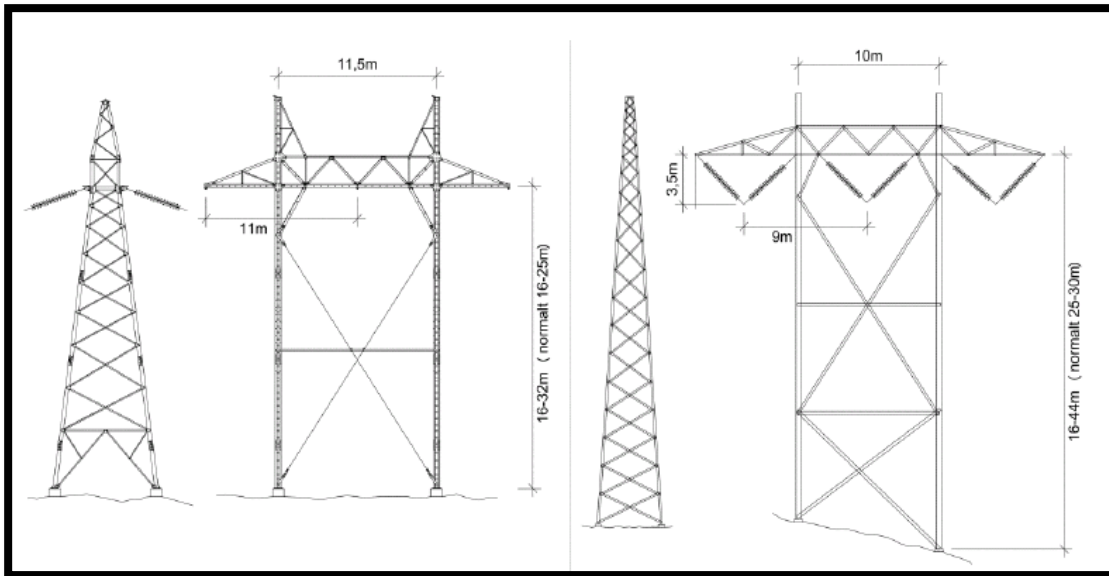
Blå strek er konsesjonsgitt spenningsoppgradering.

Svart strek parallell 300 kV ledning Marka-Tunnsjødal.

Gul prikk: Rigg-/anleggsplasser.

Stiplet svart strek: 300 kV ledning som rives.

Kilde: Statnett SF, 2015.

Figur 1: Statnetts standard portalmast i stål. Forankringsmast til venstre og V-kjede bæremast til høyre.

Kilde: *Konsesjonssøknad Nedre Røssåga–Namsos og Namsskogan–Kolsvik*, Statnett 2014.

Statnett søker også om å etablere tre rigg-/anleggsplasser (Kart 2), som ikke tidligere har vært omsøkt. En av disse vil være permanent og ligge i enden av eksisterende skogsvei fra Sandåmoen ved jernbanen, og ha en areal på ca. 4852 m². Det vil være behov for den permanente riggplassen uavhengig av traséalternativ. De andre to vil være midlertidige og ha et areal på opptil 4 daa. Videre opplyser Statnett at uavhengig av hvilket traséalternativ som får konsesjon, vil det ikke være behov for den permanente anleggsveien som fikk konsesjon 22. september 2014, men det vil fortsatt være behov for å bruke den eksisterende skogsveien fra Toddorhaugen, samt etablere omtalte riggplass i tilknytning til veien.

2 NVEs behandling av søknaden

NVE behandler konsesjonssøknaden etter energiloven og søknad om ekspropriasjonstillatelse etter oreigningslova. Tiltaket skal også avklares etter andre sektorlover som kulturminneloven og naturmangfoldloven, i tillegg til at anlegget må merkes i henhold til gjeldende retningslinjer i forskrift for merking av luftfartshindre. En nærmere omtale av lover og forskrifter finnes i vedlegg A.

2.1 Høring av konsesjonssøknad og søknad om ekspropriasjon

Konsesjonssøknaden og søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse, av 8. juni 2015, ble sendt på høring 16. juni 2015. På grunn av sommerferie ble fristen for å komme med høringsuttalelse til søknaden satt til 28. august 2015. Namsskogan kommune ble bedt om å legge søknaden ut til offentlig ettersyn. Den offentlige høringen av søknaden ble kunngjort to ganger i Trønderavisa og Namdal Arbeiderblad, og én gang i Norsk lysingsblad.

Hvilke instanser som fikk søknaden på høring framgår av vedlegg B.

2.2 Innkomne merknader

NVE mottok totalt 12 høringsuttalelser til søknad om endret trasé for ny 420 kV ledning over Namsskogan. Uttalelsene er sammenfattet i vedlegg B. Statnett kommenterte uttalelsene i brev av 4. september 2015. Statnett sine kommentarer finnes også i vedlegg B.

Høringsuttalelsene dreier seg i hovedsak om prioritering av trasévalg. De fleste høringsinstansene ønsker alternativ A, da det samler inngrepene i området og etter høringspartenes mening gir færrest konsekvenser for miljø, reindrift og skogbruk. Grunneierne på Håpnessetran (Sommervoll) ønsker imidlertid alternativ B og begrunner dette med økt avstand til boliger, mindre synlighet både fra boliger, Namsen, jernbanen og E6.

3 NVEs vurdering av søknaden

Konsesjonsbehandling etter energiloven innebærer en konkret vurdering av de fordeler og ulemper et omsøkt prosjekt har for samfunnet som helhet. NVE gir konsesjon til anlegg som anses som samfunnsmessig rasjonelle. Det vil si at de positive konsekvensene av tiltaket må være større enn de negative. Vurderingen av om det skal gis konsesjon til et omsøkt tiltak er en faglig skjønnsvurdering.

I dette kapitlet vil NVE redegjøre for vår vurdering av de omsøkte anleggene og innkomne merknader. Behovet for en 420 kV ledning mellom Namsos og Nedre Røssåga transformatorstasjoner er allerede avklart og redegjort for i NVEs vedtak av 22. september 2014. I dette notatet vil vi derfor kun vurdere omsøkte traseendringer på strekningen Nerfjellet - Sandådalen. Først vurderes de tekniske og økonomiske forholdene. Videre vurderes anleggets visuelle påvirkning på landskap, friluftsliv, naturmangfold, kulturminner og kulturmiljø. I kapittel 4 er det en oppsummering med NVEs avveininger, konklusjon og vedtak, mens det i kapittel 5 er gjort en vurdering av søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse.

3.1 Vurdering av tekniske og økonomiske forhold

3.1.1 Forholdet til jernbanen

NVE mottok den 11. mai 2015 en rapport fra Statnett med beregninger for potensiell påvirkning av jernbaneanlegget fra Statnett sin nye 420 kV ledning, STRI Report R14-1047 «*Induction on railway circuits in parallel with 420 kV power line*». Denne rapporten legges til grunn i Statnett sin søknad om å endre trasé over Namsskogan. Rapporten konkluderer med at det er fare for at en ny 420 kV ledning parallelt med jernbanen kan føre til påvirkning av jernbanens anlegg på Nordlandsbanen. En 420 kV ledning som går parallelt med jernbanen over en så lang strekning kan medføre farlige overspenninger både på signalanlegg og skinnegang, hvis avstand mellom ledning og jernbane er mindre enn 500 meter.

Selv med tiltak i Jernbaneverkets anlegg, vil det ifølge Statnetts beregninger ikke være mulig å bygge nærmere enn ca. 375 meter. De største problemene vil oppstå ved feil på Statnetts ledning som kan føre til at store feilstrømmer mates ned i bakken og hever spenningen på jernbaneanlegget slik at det oppstår berøringsfare.

Beregningene Statnett har fått gjennomført er basert på verst tenkelige feiltilfeller, og konservative antakelser på blant annet elektrisk motstand i jordsmonnet. Men selv ved mindre konservative antakelser vil ledningen måtte trekkes så langt unna jernbanen at de positive virkningene av å samle inngrepene ved å bygge den nye ledningen parallelt med jernbanen, faller bort.

Statnett har også fått laget en rapport om konsekvensene av en eventuell kryssing av jernbanen som omsøkt i alternativ A, STRI Report R15-1098, Rev1 «*Risk assessment of crossing between power line and railway track – with respect of personal safety*». Beregningene i rapporten viser at en polt jord Slutning på Statnetts ledning vil heve spenningen i grunnen frem til vernet kobler bort feilen, og spenningsforskjellen mellom grunnen på utsiden av jernbanelegemet og den jordede jernbaneskinnen

vil overskride tillatt grenseverdi om tiltak ikke iverksettes. I STRIs rapport foreslås det tre mulige tiltak som vil senke denne spenningsforskjellen:

- Oppdeling og jording av den kontinuerlige skinnen.
- Redusert jording av de tre nærmeste mastene på hver side av jernbanen, til sammen 12 master.
- Legge en kobberkabel parallelt med jernbanen over ca. 500 meter ved hver kryssing og koble denne til den kontinuerlige skinnen.

Statnett har i samråd med Jernbaneverket kommet fram til at en oppdeling av skinnen ikke er aktuelt da det vil vanskeliggjøre fremtidig elektrifisering av Nordlandsbanen. Som et alternativ ble det foreslått at det bør vurderes å utvide området med pukk på deler av strekningen der ovennevnte tiltak ikke gir tilfredsstillende effekt. Statnett skal også gjennomføre målinger av jordresistivitet i området, og foreta nye beregninger før endelig tiltak blir bestemt. Summen av tiltakene vil bringe berøringsspenningen under tillatt nivå, selv om forutsetningene for beregningene er konservative.

3.1.2 NVEs vurdering

Statnett opplyser i søknaden at ledningen vil bli bygget som tripleksledning med linetype FeAl 3x380, det vil si samme spesifikasjoner som opprinnelig konsesjonsgitte ledning. Det vises til kostnadene gitt i konsesjonssøknad av januar 2014 og tilleggssøknad av mai 2014, som er satt til å være ca. 740 MNOK for hele oppgradering av de konsesjonsgitte ledningene og stasjonene. Kostnadene for alt. B antas å ligge ca. 4–6 MNOK lavere enn alt. A fordi traseen er noe kortere, og fordi at man unngår kryssing av E6 og jernbanen. Terrenget vil imidlertid føre til mer bruk av helikopter i alt. B.

NVE har ikke utført egne beregninger for hvordan parallellføring av ledning og jernbane vil påvirke på jernbaneanleggene, men viser til STRI Report R14-1047 «*Induction on railway circuits in parallel with 420 kV power line*» som konkluderer med at avstanden mellom ledningen og jernbanen bør være minst 500 meter. NVE legger til grunn at disse beregningene er korrekte, og at Statnett i det videre arbeidet med tiltaket har en dialog med Jernbaneverket for å forhindre uheldig påvirkning på Jernbaneverkets anlegg som følge av spenningsoppgraderingen.

De omsøkte traséalternativene A og B vil i liten grad endre den totale trasélengden på ledningen, og fører heller ikke til at den tekniske løsningen blir forandret. Selv om alt. A krysser Namsen, Nordlandsbanen og E6 to ganger, fører ikke dette til at den tekniske vurderingen NVE har gjort av ledningen tidligere i notatet «*Bakgrunn for vedtak*» av 22. september 2014 (NVE ref. 201203690-77), blir endret. NVE viser derfor til dette notatet med hensyn til ytterligere tekniske og økonomiske vurderinger. Totalkostnaden for hele oppgraderingen som NVE har gitt konsesjon for, er estimert til ca. 740 MNOK. Alt. B er oppgitt til å ha ca. 4–6 MNOK lavere kostnader enn alt. A, men dette ligger etter NVEs mening godt innenfor usikkerheten for kostnaden ved oppgraderingen av hele ledningen.

3.1.3 Oppsummering

NVE mener at det er nødvendig å omgjøre tidligere vedtak om trase parallelt med jernbanen for å unngå negative virkninger for Nordlandsbanen. NVE mener at ut i fra tekniske og økonomiske vurderinger er nytt traséalternativ tilsvarende tidligere konsesjonsgitt trasé, og endrer ikke NVEs tekniske og økonomiske vurderinger av prosjektet som helhet. NVE mener at kostnadsforskjellen mellom alt. A og B er innenfor usikkerhetsmarginene i et så stort prosjekt, og dermed ikke avgjørende for valg av trasé. Ut i fra hensyn til påvirkning på Jernbaneverkets anlegg, fremstår alt. B som noe bedre, da man her unngår kryssing av jernbanen, men ellers fremstår alternativene teknisk like.

Byggingen av ledningen etter alternativ B fremstår også som noe enklere fordi man unngår kryssing av E6 og Namsen, men dette vurderes heller ikke som avgjørende momenter.

3.2 Vurdering av visuelle virkninger og friluftsliv

Med visuelle virkninger, menes vurderinger av hvordan tiltaket visuelt vil påvirke landskapet, friluftsliv, kulturminner og kulturmiljø.

Det er viktig å understreke at opplevelsen av visuelle virkninger i stor grad vil være subjektiv. For noen mennesker vil en kraftledning oppleves sjenerende så lenge den er mulig å se, mens andre opplever andre landskapselementer som mer fremtredende og legger mindre merke til kraftledninger. Ofte oppleves denne typen inngrep som mindre iøynefallende etter noen år, når omgivelsene har vennet seg til det. I beskrivelsen av visuelle virkninger må det derfor skilles mellom synligheten av anlegget og opplevelsen av det som et landskapselement.

Ledningen er i alt. A planlagt parallelt på sør- og østsiden med eksisterende 300 kV ledning som går mellom Sandådalen og Nerfjellet. Rettighetsbeltet vil bli utvidet med 40 meter, og total bredde på rettighetsbelte for de to ledningene vil bli ca. 80 meter. Fra Toddorhaugen går ledningen i delvis skogkledd terreng fram til kryssing av jernbanen, videre går traseen i et myrlendt og delvis oppdyrket område fram til den krysser Namsen. På vestsiden av Namsen ved Stormyra, er det noen bolighus og dyrket mark. Fram til Namsskogan koblingsstasjon går ledningen gjennom et skogkledd område. Videre nordover går ledningen parallelt med eksisterende på østsiden av denne. Ved Håpnissetran (Sommervoll) ligger det noen bolighus og dyrket mark på østsiden av ledningen og E6. Videre nordover krysser igjen ledningen E6, Namsen og Nordlandsbanen, og landskapet er hovedsakelig preget av myr og skog inntil den blir lagt inn på fjellet og møter eksisterende 300 kV ledning Nedre Røssåga–Namsos som skal rives.

Det har kommet inn tre høringsuttalelser som direkte omhandler friluftsliv og visuelle virkninger. Grunneierne på Håpnissetran (Sommervoll) ønsker ikke traséalternativ A, da de mener at den vil båndlegge mye skog, samt bli mer synlig fra bebyggelse, E6 og jernbane. De mener også at den vil være sjenerende for friluftslivet i området, blant annet for dem som bruker området til å gå på ski om vinteren.

Statnett har i sitt svar til uttalelsene kommentert at det for alt. A vil være ca. 250 meter fra ny ledning til bebyggelsen på Håpnissetran, og at det vil bli stående igjen skog mellom ledning og husene. Ledningen vil bli noe mer synlig fra bebyggelsen. Statnett mener også at forringelse av turopplevelsen i området som følge av en eventuell etablering av ny parallell ledning vil være begrenset, da E6 må anses som en større ulempe for friluftslivet enn en ny ledning.

Etter NVEs vurdering vil ledningen være synlig enkelte steder for de som ferdes langs E6, det gjelder hovedsakelig på de stedene hvor ledningen krysser over E6. Mellom ledningen og E6 vil det være et 150–200 meter bredt skogbelte i relativt flatt terreng, noe som etter NVEs vurdering vil redusere synligheten av ledningen. På grunn av avstanden og det flate terrenget mellom Nordlandsbanen og ledningen vil etter NVEs mening trasé A, kun være synlig der ledningen krysser jernbanen. Husene på Håpnissetran vil ha en avstand på ca. 250 meter til en eventuell ny ledning i trasé A, med E6 og skogbelte mellom, NVE vurderer derfor at innsyn til ledningen vil være begrenset.

Alt. B er planlagt ca. 500 meter øst for jernbanen i helt ny trasé i fjellsiden øst for jernbanen. Grunneierne på Håpnissetran ønsker denne traseen, da de mener at den vil bli mindre synlig fra bebyggelsen, båndlegge mindre skog og berøre færre grunneiere. Grunneierne mener denne traseen også vil ha færre konsekvenser for friluftslivet, da de mener det stort sett bare er elgjegere som bruker

dette området. Avstanden fra traséalternativ B til boligene og E6 er ca. 900 meter. Likevel vil etter NVEs vurdering traséen i alternativ B på østsiden av Namsen bli mer synlig fra E6, gården på Stormoen og for boligene på Håpnissetran på vestsiden av Namsen, på grunn av at ledningen må trekkes opp i åssiden for å få stor nok avstand til jernbanen. Det er hovedsakelig ryddebeltet som vil synes, da selve ledningen vil ha god bakgrunnsdekning i åssiden.

Statskog som grunneier i trasé B mener denne traseen vil dele opp dalsiden på en uhensiktsmessig og skjemmende måte, og at traseen vil legge beslag på betydelige skogressurser sammenlignet med alt. A og opprinnelig konsesjonsgitt trasé.

NVE fastslår at alt. A er i tråd med Namsskogan kommune og Namsskogan fjellstyre sine høringsuttalelser til kraftledningstraseen NVE meddelte konsesjon 23. september 2014. Namsskogan kommune og Namsskogan fjellstyre ønsket en trasé tilsvarende alternativ A, blant annet på bakgrunn av friluftsliv og et ønske om å samle inngrep. Namsskogan kommune har bekreftet at deres tidligere uttalelse også gjelder nå omsøkt løsning. De øvrige høringsuttalelsene ønsker også alternativ A, med unntak av grunneierne på Håpnissetran som mener denne traseen er dårligere for friluftsliv, visuelle virkninger og fordi de mener belastningen på området blir stor med to store parallelle ledninger og E6.

For begge alternativer er det søkt om permanent riggplass i enden av eksisterende skogsvei ved jernbanen. NVE vurderer denne til å i liten grad endre situasjonen for friluftsliv sammenlignet med i dag, og at den heller ikke vil gi særlig visuelle virkninger for allmennheten etter at anleggsarbeidene.

Etter en helhetlig vurdering av visuelle virkninger, mener NVE at alternativ A er den beste løsningen. NVE viser til vedtak av 22. september 2014 for ytterligere vurderinger av visuelle virkninger og virkninger for friluftsliv som følge av oppgraderingen av ledningen og riving av eksisterende delstrekning på 300 kV ledning Nedre Røssåga–Namsos over fjellet fra Sandådalen til Nerfjellet.

3.3 Vurderinger av virkninger for kulturminner og kulturmiljø

Statnett har vurdert at tiltaket ikke kommer i konflikt med kjente, registrerte kulturminner. Dette bekreftes ved søk i Riksantikvarens database Askeladden. Det har kommet inn én uttalelse som omhandler kulturminner.

Jon Olav Håpnæs er ikke enig i at tiltaket ikke berører kulturminner, ettersom ledningen etter alternativ A vil gå nær, og etter hans vurdering bli synlig fra Håpnissetran. NVE viser at Håpnissetran ikke er registrert som automatisk fredet kulturminne, og at det i utgangspunktet ikke krever spesielle hensyn etter kulturminneloven. Avstanden mellom ledningen og Håpnissetran vil være ca. 250 meter i alternativ A, og med E6 og skogbelte mellom. At ledningen vil bli synlig fra Håpnissetran er vurdert i kap. 3.2. NVE forutsetter imidlertid at ved en eventuell konsesjon til alternativ A, at Statnett utviser forsiktighet og tar hensyn til bebyggelsen på Håpnissetran under anleggsarbeidene.

NVE minner imidlertid om at alle fysiske inngrep som direkte kan påvirke kulturminner eller kulturlandskap, skal avklares mot kulturminneloven. Før bygging skal det være gjennomført undersøkelser i planområdet for å avdekke mulige konflikter med automatiske fredete kulturminner (jf. kulturminneloven § 9) Eventuelle direkte konflikter mellom det planlagte tiltaket og automatiske fredete kulturminner må avklares gjennom en dispensasjonssøknad etter kulturminneloven, eller tiltaket må justeres for å unngå konflikt. NVE vil ikke pålegge at undersøkelser etter kulturminneloven § 9 skal gjennomføres før konsesjonsvedtak, men slike undersøkelser skal være gjennomført i god tid før anleggsstart. NVE vil i en eventuell konsesjon sette vilkår om en miljø, transport- og anleggsplan, og før godkjenning av denne forventes en avklaring av forholdet til undersøkelser etter kulturminneloven § 9.

3.4 Vurderinger av naturmangfold

Naturmangfoldloven legger føringer for myndighetenes behandling når det vurderes å gi tillatelse til anlegg som kan få betydning for naturmangfoldet. I NVEs vurdering av søknaden legger vi til grunn bestemmelsene i §§ 8-12. De omsøkte tiltakene skal vurderes i et helhetlig og langsiktig perspektiv, der hensynet til forsyningssikkerhet, muligheter for økt fornybarproduksjon og eventuelt tap eller forringelse av naturmangfoldet på sikt avveies (jf. naturmangfoldloven § 7, jf. §§ 8-12).

Naturmangfoldloven § 8 krever at beslutninger som berører naturmangfold skal bygge på tilstrekkelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Dette kravet skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risikoen for at naturmangfoldet blir skadet.

Kunnskapsgrunnlaget for vurderingen av konsekvensene for naturmangfold omfatter registreringer i Naturbase, Artskart og Norsk Rødliste 2010, høringsuttalelser og informasjon gitt i konsesjonssøknaden og gjennom høringsuttalelser. Det har kommet inn to høringsuttalelser som omhandler naturmangfold.

NVE og Statnett har gjort søk i Miljødirektoratets database Naturbase for å kartlegge eventuelle sårbare arter og naturtyper i tiltaksområdene. NVE mener at konsesjonssøknadene, innkomne høringsuttalelser, tilgjengelige databaser og informasjon, og NVEs egne erfaringer og vurderinger til sammen utgjør et godt nok kunnskapsgrunnlag til å fatte et konsesjonsvedtak etter energiloven i denne saken. Kravet i naturmangfoldloven § 8 om at saken i hovedsak skal baseres på eksisterende og tilgjengelig kunnskap, er dermed oppfylt.

Etter NVEs vurdering er ny ledningstrasé hovedsakelig vurdert i notatet «*Bakgrunn for vedtak*» av 22. september 2014, NVE ref. 201203690-77, det er kun endret delstrekning med en lengde på ca. 5 km videre til Namsskogan koblingsstasjon som ikke har vært vurdert før. Permanent riggplass i enden av eksisterende skogsvei fra Sandåmoen ved jernbanen, er etter NVEs vurdering også vurdert i sammenheng med tidligere konsesjonsgitt trasé og anleggsvei, da denne ligger i tilknytning til disse og var opprinnelig omsøkt som midlertidig riggplass. NVE har ikke funnet at endringene berører andre naturverdier eller typer enn det som allerede er vurdert. NVE vil derfor vise til notatet av 22. september 2014, og kun omtale temaer som ikke var vurdert i dette notatet.

3.4.1 Vurdering av virkninger for naturmangfold

Konsekvenser for naturmangfold ved bygging av kraftledninger vil i hovedsak handle om risiko for fuglekollisjoner med ledninger, og arealbeslag i områder og naturtyper med rik eller sårbar vegetasjon. Det kan være konsekvenser i både anleggs- og driftsfasen. Direkte inngrep i viktige naturtyper kan ofte unngås med justering av trasé eller justering av masteplassering. Risiko for fuglekollisjoner vil være avhengig av hvilke arter som finnes i et område, ledningens plassering i terrenget og mastetype/lineoppheng.

Naturtyper

Ved Storlonet, krysser omsøkt traséalternativ A over naturtypen *kroksjøer, flomdammer og meanderende elveparti*, som er kategorisert som regionalt viktig. Naturtypen ligger på vestsiden av jernbanen, og eksisterende ledning krysser over naturtypen i dag. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag har påpekt at naturtypen vil berøres av alternativ A, men har konkludert med at dette vil være minimalt og at det er viktigere å samle inngrepene enn å unngå at naturtypen blir berørt. Fylkesmannen anbefaler derfor alternativ A.

Etter NVEs vurdering vil en eventuell ny trasé parallelt med den eksisterende ikke føre til endring for naturtypen sammenlignet med dagens situasjon. NVE mener imidlertid det er viktig å planlegge mastefestene slik at de gir minst mulig påvirkning på naturtypen, og å hindre avrenning fra anleggsarbeidene. NVE vil ved en eventuell konsesjon stille krav om at dette må følges opp.

For traséalternativ B, vil naturtypen ligge rett nord for der traseen bøyer av mot sørøst. Naturtypen vil ligge på vestsiden av jernbanen, mens ny ledning vil legges ca. 500 meter øst jernbanen. Etter NVEs vurdering vil en eventuell ny ledning i traséalternativ B ikke føre til endring for naturtypen sammenlignet med dagens situasjon. NVE mener imidlertid at det også for traséalternativ B er viktig å hindre avrenning fra anleggsarbeidene, og vil ved en eventuell konsesjon stille krav om at dette må følges opp.

Selv om alternativ B vil være en bedre løsning for naturtypen på Storlonet, er NVE enig i Fylkesmannens vurdering om at konsekvensene for naturtypen på Storlonet ved en eventuell konsesjon til alternativ A vil være begrenset, og at det er viktigere å samle inngrepene i ett område i stedet for å spre dem utover slik en eventuelt vil gjøre ved alternativ B.

Fugl

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag påpeker at traséalternativ B på generelt grunnlag vil øke sjansen for fuglekollisjoner ettersom den er planlagt i ny trasé i lien 500 meter øst for jernbanen. Fylkesmannen mener at ved en parallellføring i alternativ A vil man samle inngrepene noe som vil være bedre med tanke på å unngå fuglekollisjoner.

NVE kan ikke finne at det er spesielle fugletrekk, arter eller andre forhold i området for ny ledning, men som påpekt i innledningen vil nye ledninger i et område på generelt grunnlag alltid øke sjansen for fuglekollisjon.

3.4.2 Vurderinger av naturmangfoldloven §§ 9 og 10 – føre-var-prinsippet og samlet belastning

Som følge av at kunnskapsgrunnlaget er vurdert til å være tilstrekkelig, og at NVE vurderer at ingen arter, verdifulle naturtyper, verneområder eller økosystem som sådan vil være truet av tiltaket, mener NVE at det ikke er behov for å legge føre-var-prinsippet til grunn, jf. naturmangfoldloven § 9.

I henhold til naturmangfoldloven § 10 skal påvirkningen av et økosystem vurderes ut ifra den samlede belastningen økosystemet er eller vil bli påvirket av. Ifølge forarbeidene (Ot.prp. 52 (2008-2009) s. 381-382) er det effekten på naturmangfoldet som skal vurderes i prinsippet om samlet belastning, ikke det enkelte tiltaket som sådan. For å kunne gjøre dette er det nødvendig med kunnskap om andre tiltak og påvirkning på økosystemet, hvor det både skal tas hensyn til allerede eksisterende inngrep og forventede framtidige inngrep.

Ifølge Miljødirektoratets Naturbase berører dagens ledninger flere artsforekomster og naturtyper, blant annet rik edellauvskog, leveområder for elg, bjørn, gaupe, og yngle- og leveområde for svartspett og storfugl.

NVE forventer ikke at den konsesjonssøkte endringen på ledningen påvirke naturmangfoldet i vesentlig negativ grad utover det dagens kraftledninger og jernbane allerede gjør. Det vil hovedsakelig være i anleggsfasen at belastningen på naturmangfoldet vil gjøre seg gjeldende. Etter NVEs vurdering, vil det være en fordel å samle inngrepene mest mulig i samme område, og at en parallellføring i traséalternativ A derfor vil være den beste, framfor alternativ B som vil føre til at inngrepene spres noe mer utover. Eksisterende 300 kV ledning over fjellet vil fremdeles rives slik som tidligere

konsesjonsgitt. NVE mener at eventuelle virkninger kan reduseres gjennom god planlegging og avbøtende tiltak som skal omtales i en miljø-, transport- og anleggsplan som ved en eventuell konsesjon skal godkjennes av NVE før anleggsstart. NVE viser til vurderingene gjort i «*Bakgrunn for vedtak*» av 22. september 2014, NVE ref. 201203690-77 for ytterligere vurderinger.

NVE mener på bakgrunn av dette at ombyggingen ikke vil øke den samlede belastningen på naturmangfoldet, jf. naturmangfoldloven § 10.

Naturmangfoldloven § 11 – kostnadene ved miljøforringelse

Naturmangfoldloven § 11 tilsier at tiltakshaver skal bære kostnadene ved miljøforringelse. NVE har anledning til å legge føringer i konsesjoner for eventuelle avbøtende tiltak som reduserer virkninger for naturmangfoldet. Naturmangfoldloven § 11 er derfor hensyntatt.

Naturmangfoldloven § 12 – miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Ifølge naturmangfoldloven § 12 skal skader på naturmangfoldet unngås ved bruk av driftsmetoder, teknikk og lokalisering som ut fra en samlet vurdering gir de beste samfunnsmessige resultatene. NVE legger til grunn at konsesjonsbehandlingen skal medføre at tiltaket lokaliseres der de samfunnsmessige ulempene blir minst jf. energilovforskriften § 1-2. Samtidig vil NVE i en eventuell konsesjon legge føringer for hvilke avbøtende tiltak Statnett må gjennomføre for å minimere skadene på blant annet naturmangfoldet. På bakgrunn av dette mener NVE at naturmangfoldloven § 12 er ivarettatt.

3.4.3 Oppsummering naturmangfold

NVE mener at kunnskapsgrunnlaget om naturmangfold er tilstrekkelig til å fatte konsesjonsvedtak etter energiloven. NVE mener at det er et positivt tiltak at den eksisterende ledningen mellom Nerfjellet og Sandådalen blir fjernet.

NVE vurderer at begge traséalternativene for den omsøkte nye ledningen over Namsskogan i liten grad vil påvirke naturmangfoldet i driftsfasen utover dagens situasjon og vil dermed ikke føre til negativ påvirkning av naturmangfoldet på sikt (jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5). Imidlertid vil prioritert omsøkt trasé ved Storlonet berøre naturtypen *kröksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti* som er kategorisert som regionalt viktig, men etter NVEs mening vil ikke tiltaket føre til negative virkninger for naturtypen. En eventuell konsesjon til traséalternativ A parallelt med eksisterende ledning fører til at man får samlet inngrepene mer enn om ny ledning bygges ca. 500 meter øst for jernbanen. Ut ifra prinsippet om å samle naturinngrep i størst mulig grad, mener NVE at prioritert omsøkt traséalternativ A vil være å foretrekke. NVE vurderer at tiltaket kan ha noe forstyrrende virkninger på naturmangfoldet i anleggsfasen, men at dette vil være forbigående og at tiltaket i driftsfasen ikke vil endre forholdene for naturmangfoldet sammenlignet med i dag. NVE mener den samlede belastningen av alternativ A totalt sett ikke vil øke i området sammenlignet med dagens situasjon da ny ledning over Namsskogan blir parallelført med eksisterende infrastruktur og eksisterende ledning blir revet, jf. § 10. For alternativ B, mener NVE at heller ikke her vil den samlede belastningen på naturmangfoldet i området øke i særlig grad, men NVE mener at alternativ A er bedre da man får konsentrert inngrepene ytterligere. Eventuelle ulemper i anleggsperioden vil kunne ivaretas gjennom vilkår om miljø-, transport- og anleggsplan.

3.5 Reindrift

Det har kommet inn to høringsuttalelser til endrings søknaden angående reindrift, dette er fra Fylkesmannen i Nord-Trøndelag og Tjåhkere reinbeitedistrikt/Østre Namdal reinbeitedistrikt. Begge

påpeker at områdene som berøres er vår- og sommerbeiter, men ifølge Fylkesmannen er verdien av beiteområdene som berøres av traséalternativ A begrenset på grunn av nærhet til E6, jernbane og eksisterende ledning. Fylkesmannen skriver i uttalelsen at alt. B er viktig beiteområde i år med sen snøsmelting, og fraråder derfor alt. B. Statnett tar fylkesmannens uttalelse til etterretning. Reinbeitedistriktet uttaler seg ikke til valg av trasé, kun til erstatningsspørsmålet ved forhåndstiltredelse. NVE behandler søknaden og ekspropriasjon og forhåndstiltredelse i kapittel 5.

Etter NVEs vurdering ville traséalternativ B isolert sett ikke føre til særlig påvirkning på reindriften i driftsfasen. NVE er likevel enig i Fylkesmannens vurdering av de to traseene, og mener at traséalternativ A vil være det beste for reindriften, da dette samler inngrepene mer i ett område sammenlignet med alternativ B. Anleggsarbeidene er etter NVEs vurdering det som kan forstyrre reindriften i størst grad, og Statnett beskriver at alternativ B vil ha behov for mer bruk av helikopter under anleggsarbeidene enn alternativ A.

NVE mener at traséalternativ A er den beste med hensyn til reindriften da inngrepene samles, og man kan redusere helikopterbruken i anleggsfasen.

3.6 Elektromagnetiske felt og støy

Ole Ander Håpnæs spør i sin uttalelse om ledningen vil ha elektromagnetisk påvirkning på mennesker, og føre til støy og forstyrrelser på radio, TV, mobil og GPS.

Statens Strålevern er ansvarlig myndighet for problemstillinger knyttet til elektromagnetiske felt og helse, og NVE forholder seg til anbefalinger fra Statens Strålevern og forvaltningspraksis fastsatt av Stortinget. Elektromagnetiske felt måles i mikrottesla (μT), og forvaltningsstrategien anbefaler at en ved etablering av nye kraftledninger i nærheten av blant annet boliger skal kartlegge bygninger som kan få magnetfelt over $0,4 \mu\text{T}$. Hvis boliger får magnetfelt over $0,4 \mu\text{T}$, skal en utrede mulige tiltak for å redusere magnetfeltet, og konsekvenser ved eventuelle tiltak skal drøftes.

Statnett har gjort beregninger av magnetfelt ved parallellføring av Nedre Røssåga–Namsskogan og Tunnsjødal–Marka med 420 kV spenningsnivå på begge ledninger med tanke på fremtidig oppgradering av begge ledninger. Ved en avstand på ca. 80 meter viser beregninger at magnetfeltet er på $0,4 \mu\text{T}$, og ved ca. 120 meter er man nede i $0,1 \mu\text{T}$. Avstanden til boligene på Håpnissetran er ca. 250 meter, og NVE konstaterer at magnetfeltet fra ledningen vil være langt under Statens stråleverns utredningsnivå på $0,4 \mu\text{T}$. NVE har derfor ikke sett det som nødvendig å kreve utredning av avbøtende tiltak for magnetfelt med hensyn til boligene.

Med hensyn til koronastøy fra ledningen har Statnett beregnet at ved en oppgradering av begge ledningene til 420 kV, vil hørbar støy ligge på ca. 50 dB rett under ledningene, men ligge under 40 dB ved ca. 150 meter. I følge Miljødirektoratets «*Veileder til retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2012)*» er anbefalte grenseverdier på ca. 45 dB for nattstøy. Ettersom boligene på Håpnissetran ligger ca. 250 meter unna, vurderer NVE at støy fra kraftledningen vil ligge godt under anbefalte grenseverdiene for støy.

Med hensyn til forstyrrelser på tekniske og elektriske apparater, er ifølge Statnett ikke frekvens og styrke på de elektromagnetiske feltene, i kombinasjon med avstand, av en slik art at det vil påvirke apparatene. Statnett påpeker at de har mange ledninger i områder med mye bebyggelse uten at dette medfører problemer. NVE kjenner ikke til at høyspentledninger påvirker radio, TV, mobil eller GPS, og vurderer at det ikke er behov for å be om tilleggsutredninger angående dette temaet.

3.7 Permanent riggplass

For begge traséalternativ er det søkt om en permanent riggplass ved jernbanen i enden av eksisterende skogsvei fra Sandåmoen. Denne har også vært omtalt og vist i tidligere søknader som midlertidig anleggsplass. Riggplassen er planlagt å ha et areal på ca. 4852 m². Statnett grunngir behovet for riggplassen med at det er en gunstig plassering for helikoptertransport for begge traséalternativ, og at de vil bruke denne plassen til å pre-montere og transportere master til den nye ledningen. De vil også bruke plassen til å transportere ut stål fra ledningen som skal rives. Det vil også være behov for en riggplass her i fremtiden for vedlikehold og drift av ledningen.

Riggplassen ble i tidligere søknad av 9. mai 2014 omsøkt som en midlertidig anleggsplass. Det kom i høringsperioden til denne søknaden inn høringsinnspill fra grunneier om at det var behov for en lunningsplass på eiendommen for tømmer, parkering mv., og at dette gjerne kunne kombineres med Statnetts behov riggplass. NVE mener at det er hensiktsmessig at Statnett fører en dialog med grunneier om muligheten for å kombinere riggplass og lunnings- og parkeringsplass så lenge dette ikke er til hinder for Statnetts anleggs- og vedlikeholdsarbeid. NVE vil imidlertid ikke pålegge Statnett en slik kombinert løsning, men oppfordrer til dialog med grunneier om løsning.

Etter NVEs vurdering vil en etablering av permanent riggplass her medføre få ulemper, da den er i enden av eksisterende skogsvei og ligger slik til at den ikke vil være direkte synlig for allmennheten. En vil også få mye av helikoptertransporten vekk fra E6, og på noe avstand fra bebyggelsen. NVE understreker imidlertid at det er viktig at Statnett opprettholder sikkerheten med hensyn til jernbanen under arbeidene og ved fremtidig vedlikehold. NVE kan ikke se at endringen fra midlertidig til permanent riggplass medføre særlige endringer for området.

4 Oppsummering og konklusjon etter energiloven

Konsesjonsbehandling etter energiloven innebærer en konkret vurdering av de fordeler og ulemper det omsøkte prosjektet har for samfunnet som helhet. Det kan innvilges konsesjon til prosjekter som anses som samfunnsmessig rasjonelle, det vil si hvis de positive virkningene anses som større enn de negative, jf. energiloven § 1.

NVE legger til grunn rapport om påvirkning av jernbanen som Statnett har lagt ved konsesjonssøknaden, og er enig i at det er nødvendig å endre traseen for å unngå negative virkninger for Nordlandsbanen. Av de to omsøkte traseene, mener NVE at alternativ A er den beste løsningen med hensyn til friluftsliv, reindrift og naturmangfold da man samler inngrepene i området med jernbane, E6 og eksisterende kraftledning. Trasealternativ A vil komme nærmere bebyggelsen, og vil muligens også være mer synlig enkelte steder enn alternativ B. Alternativ A vil bli mer synlig fra jernbane og E6, sammenlignet med alternativ B, ettersom jernbane og E6 krysses to ganger, men etter NVEs vurdering veies dette opp ved at inngrepene knyttet til infrastruktur samles til ett område. At det er noe skog mellom bebyggelse, vei og jernbane gjør at synligheten begrenses. Alternativ B som går ca. 500 meter øst for jernbanen i den skogkledde lien, vil etter NVEs vurdering også kunne bli synlig fra bebyggelsen fordi den kommer høyere opp i terrenget enn opprinnelig konsesjonsgitt trasé, den vil også på enkelte punkter sannsynligvis bli synlig fra E6. Alternativ A er noe dyrere enn alternativ B, men etter NVEs vurdering er denne forskjellen godt innenfor usikkerhetsmarginene for totalkostnadene for oppgraderingen av hele ledningen og tillegges ikke avgjørende vekt. Alternativ B fremstår som bedre med hensyn til jernbanen da man unngår to kryssinger, men ettersom Jernbaneverket har bifalt de foreslåtte avbøtende tiltakene ved kryssing av jernbanen i traséalternativ A, fastholder NVE sin vurdering av at alternativ A totalt sett er den beste løsningen.

Etter NVEs vurdering, gir traséendringen og alternativ A, små virkninger for allmennheten og naturmangfoldet. For en vurdering og oppsummering av de samfunnsmessige fordelene ved tiltaket som helhet, vises det til notatet «*Bakgrunn for vedtak*» av 22. september 2014, kapittel 3 og 4.

4.1 NVEs vedtak

Etter en helhetlig vurdering vil NVE i medhold av energiloven gi Statnett SF konsesjon til å bygge og drive følgende elektriske anlegg i Namsskogan kommune i Nord-Trøndelag fylke, ref. NVE 201203690-29.

- **Bygge en ny delstrekning på 420 kV kraftledningen Nedre Røssåga–Namsos (tidligere ledningene Nedre Røssåga–Namsskogan, Kolsvik–Tunnsjødal og Tunnsjødal–Namsos) i traséalternativ A med følgende spesifikasjoner:**

- En ca. 5,7 km lang luftledning over Namsskogan med tverrsnitt tilsvarende 3x3 FeAl nr. 380 tripleks grackle med to toppliner.

Ledningen er en del av den ca. 15 km lang luftledningen mellom Nerfjellet og Sandådalen parallelt med eksisterende 300 kV ledning. Ledningen vil bygges som tripleks med nominell spenning 420 kV. Ledningen har tverrsnitt tilsvarende 3x3 FeAl nr. 380 tripleks grackle med to toppliner. Eksisterende ledning kobles over på ny ledning i begge ender.

5 NVEs vurdering av søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse

Ekspropriasjon innebærer at en grunneier/rettighetshaver må gi fra seg eiendomsrettigheter eller andre rettigheter uten å godta dette frivillig, mot at det i en etterfølgende skjønssak fastsettes erstatning. Dette vil kunne skje dersom grunneier/rettighetshaver og søker ikke lykkes i å forhandle seg fram til minnelige avtaler. NVE forutsetter at tiltakshaver forsøker å komme frem til minnelige ordninger med berørte grunneiere og rettighetshavere jf. oreigningslova § 12.

5.1 Hjemmel

Statnett SF har i medhold av oreigningslova § 2 nr. 19 søkt om tillatelse til å foreta ekspropriasjon av nødvendig grunn og rettigheter for å bygge og drive de omsøkte elektriske anleggene, herunder rettigheter for lagring, atkomst og transport. Oreigningslova § 2 nr.19 gir hjemmel til å ekspropriere «*så langt det trengst til eller for (...) varmekraftverk, vindkraftverk, kraftlinjer, transformatorstasjoner og andre elektriske anlegg.*»

Bestemmelsen gir NVE hjemmel til å samtykke til ekspropriasjon av eiendomsrett eller bruksrettigheter av de omsøkte anlegg. Omtrent nye 11 grunneiere blir berørt av tiltakene som NVE meddeler konsesjon til.

5.2 Omfang av ekspropriasjon

Søknaden gjelder ekspropriasjon til nødvendig grunn og rettigheter for bygging og drift/vedlikehold, herunder rettigheter for lagring, atkomst, ferdsel og transport i forbindelse med bygging og drift/vedlikehold av de omsøkte anleggene.

Statnett søker om ekspropriasjon til bruksrett for følgende arealer:

- *Kraftledningsgaten*

Her vil nødvendig areal for fremføring av ledning bli klausulert. Klausuleringsbeltet utgjør normalt en ca. 40 meter bred trasé for 420 kV luftledning med en lengde på ca. 5,7 km, på grunn av parallellføring med eksisterende ledning, vil total trasébredde som blir klausulert være ca. 80 meter. Retten omfatter også rydding av skog i traseen i driftsfasen.

- *Lagring, ferdsel og transport*

Dette omfatter nødvendige rettigheter til lagring, ferdsel og transport av utstyr og materiell på eksisterende privat vei mellom offentlig vei og ledningsanlegg, i terrenget mellom offentlig eller privat vei frem til ledningsanleggene og terrengtransport i ledningstraseen. Bruksretten gjelder også for uttransportering av tømmer som hugges i tilknytning til anlegget.

- *Riggplasser*

Rett til å etablere midlertidige og permanente riggplasser.

Statnett søker om å etablere én permanent riggplass ved jernbanen med et areal på ca. 4852 m². Det er også vist to midlertidige riggplasser i søknaden.

5.3 Interesseavveining

Samtykke til ekspropriasjon kan bare gis etter at det er foretatt en interesseavveining etter oreigningsloven § 2 annet ledd: «*Vedtak eller samtykke kan ikkje gjerast eller gjevast uten at det må reknast med at inngrepet tvillaust er meir til gagn enn skade.*» Dette innebærer at samtlige skader og ulemper de omsøkte anlegg medfører, skal avveies mot den nytten som oppnås med ekspropriasjonen.

Statnett har søkt om ekspropriasjon for alle traséalternativer det er søkt om konsesjon til. Det vil være disse løsningene som til sammen skal vurderes ved den interesseavveining som skal gjøres for å ta stilling til ekspropriasjon. Det vil videre være den løsning det er gitt konsesjon for som danner utgangspunktet for interesseavveiningen.

5.3.1 *Vurderinger av virkninger av konsesjonsgitt trasé*

Ledningen det søkes konsesjon og ekspropriasjon for er en del av ledningen Nedre Røssåga–Namsos som skal oppgraderes fra 300 kV til 420 kV, og fikk konsesjon den 22. september 2014, og virkningene av denne oppgraderingen er vurdert i notatet «*Bakgrunn for vedtak*» av samme dato, NVE ref. 201203690-77. Endringen det nå søkes om er begrunnet i sikkerhet med hensyn til jernbanen, og vil bygges parallelt med eksisterende 300 kV ledning inn til Namsskogan koblingsstasjon. Se kapittel 3 for vurderinger av virkninger av endringen.

5.3.2 *Vurdering av alternative løsninger*

Statnett har søkt om to ulike ledningstraseer for ny delstrekning på ledningen Nedre Røssåga–Namsos over Namsskogan, henholdsvis alternativ A og alternativ B. Årsaken til at alternativ B ikke er valgt er at den konsesjonsgitte traseen, alternativ A, etter NVEs vurdering ut i fra allmenne, skogs- og reindriftsinteresser gir minst ulempe for fremføring av en ny 420 kV ledning over Namsskogan. NVE viser til kapittel 3 for ytterligere vurderinger.

5.3.3 *Vurdering av om inngrepet uten tvil er til mer gagn enn til skade*

Interesseavveiningen i denne saken innebærer at hensynet til samfunnets interesse i forsyningssikkerhet, sammen med reduserte energitap og avbruddskostnader avveies mot hensynet til

de grunneiere eller rettighetshavere som blir berørt og til andre allmenne interesser knyttet til miljø i vid forstand, se kapittel 3.

Enkeltpersoner blir i varierende grad direkte berørt av bygging og drift av de anleggene det er gitt konsesjon til. NVE mener allikevel at de samfunnsmessige fordelene ved dette tiltaket veier tyngre enn hensynet til den enkelte grunneier eller rettighetshaver som er berørt av denne konkrete saken.

NVE kan ikke se at det omsøkte tiltaket vil tilføre området eller grunneiere særskilte negative virkninger. De fleste ulemper som er påpekt, er knyttet til gjennomføringen av anleggsarbeid. Mange av disse forholdene kan ivaretas gjennom vilkår og en miljø-, transport- og anleggsplan slik at ulempene blir relativt små. NVE vurderer at tiltakene er nødvendige og teknisk rasjonelle da de legger til rette for å bedre forsyningssikkerheten for Midt-Norge.

NVE har etter en samlet vurdering funnet at de samfunnsmessige fordeler ved de anlegg det er gitt konsesjon til utvilsomt er større enn skader og ulemper som påføres andre.

5.4 NVEs samtykke til ekspropriasjon

Det foreligger grunnlag etter oreigningsloven § 2 annet ledd, jf. § 2 nr. 19 til å gi samtykke til ekspropriasjon for den traseendringen og riggplassen Statnett har søkt om. Det vises til vedtak om samtykke til ekspropriasjon, ref. NVE 201203690-130 og ekspropriasjonstillatelse av 22. september 2014, NVE 201203690-79 for resterende ledning.

NVE gjør samtidig oppmerksom på at ekspropriasjonstillatelsen faller bort dersom begjæring av skjønn ikke er framsatt innen ett år etter endelig vedtak er fattet, jf. oreigningslova § 16.

NVE forutsetter at Statnett forsøker å komme fram til minnelige ordninger med berørte grunneiere og rettighetshavere. Dersom dette ikke er mulig, skal den enkelte grunneier kompenseres gjennom skjønn.

5.5 Forhåndstiltredelse

Statnett søker også om forhåndstiltredelse etter oreigningslova § 25. Forhåndstiltredelse innebærer at tiltakshaver kan sette i gang anleggsarbeidet før skjønn er avholdt/erstatning er fastsatt.

Normalt forutsetter samtykke til forhåndstiltredelse at skjønn er begjært. NVE har foreløpig ikke realitetsbehandlet denne delen av søknaden, og vil avgjøre søknaden om forhåndstiltredelse når skjønn eventuelt er begjært.

Østre Namdal reinbeitedistrikt krever et forskudd på 100.000 kr i forbindelse med utgifter knyttet til forhåndstiltredelse og utgifter knyttet til ulemper under anleggsarbeidene med oppgradering av ledningen i deres distrikt. Statnett skriver i sin kommentar til erstatningskravet at de ved en eventuell forhåndstiltredelse vil komme tilbake og kommentere på beløpets størrelse etter at skjønnsbegjæring er sendt. NVE behandler ikke søknaden om forhåndstiltredelse for den aktuelle delstrekningen nå. Eventuell kompensasjon og forskudd på kompensasjon, er et spørsmål av privatrettslig karakter mellom utbygger og rettighetshaver, og er ikke noe NVE tar stilling til i sin konsesjonsvurdering eller ved en eventuell behandling av søknad om forhåndstiltredelse på et senere tidspunkt.

Vedlegg A - Oversikt over lovverk og behandlingsprosess

A.1 Energiloven

For å bygge, eie og drive elektriske anlegg kreves det konsesjon etter energiloven § 3-1. NVE er delegert myndighet til å treffe vedtak om å bygge og drive elektriske anlegg, herunder kraftledninger og transformatorstasjoner.

A.2 Oreigningslova

Tiltakshaver har også søkt om ekspropriasjonstillatelse og forhåndstiltredelse etter oreigningslova. I utgangspunktet skal tiltakshaver forsøke å inngå minnelige avtaler med grunneiere og rettighetshavere for å sikre seg nødvendige rettigheter til bygging, drift og vedlikehold av de elektriske anleggene. For det tilfelle det ikke er mulig å inngå minnelige avtaler med alle grunneiere og rettighetshavere, vil det være nødvendig med ekspropriasjonstillatelse for å kunne gjennomføre tiltaket. Etter oreigningslova § 2 nr. 19 er kraftledninger, transformatorstasjoner og andre elektriske anlegg mulige ekspropriasjonsformål. I tillegg til ekspropriasjon er det vanlig å søke om forhåndstiltredelse etter oreigningslova § 25, som innebærer en tillatelse til å iverksette ekspropriasjonsinngrep før det foreligger rettskraftig skjønn. Det er NVE som er ansvarlig for behandlingen etter oreigningslova.

A.3 Samordning med annet lovverk

A.3.1 Plan- og bygningsloven

Etter at endringen av plan- og bygningsloven trådte i kraft 01.07.09, er ikke lenger kraftledninger og transformatorstasjoner med anleggskonsesjon omfattet av lovens plandel. Lovens krav til konsekvensutredninger og krav til kartfesting gjelder fortsatt. Unntaket betyr at:

- konsesjon kan gis uavhengig av planstatus
- det ikke skal utarbeides reguleringsplan eller gis dispensasjon
- det ikke kan vedtas planbestemmelser for slike anlegg

Vedtak om elektriske anlegg som krever anleggskonsesjon skal kun fattes av energimyndighetene. De øvrige myndigheter er høringsinstanser. Statlige, regionale og lokale myndigheter får etter ikrafttredelse av den nye loven innsigelsesrett og klagerett på NVEs konsesjonsvedtak etter energiloven, jf. energiloven § 2-1.

De nye behandlingsreglene for kraftledninger skal praktiseres for elektriske anlegg med tilhørende konstruksjoner og nødvendig adkomst. Dette innebærer at adkomstveier som er nødvendig for driften av energianleggene skal inntegnes på konsesjonskartet, behandles samtidig med anlegget for øvrig og inngår i konsesjonsvedtaket. Disse skal ikke behandles etter plan- og bygningsloven, under forutsetningen at disse veiene gis en betryggende behandling etter energiloven, der berørte interesser gis mulighet for å gi sine innspill. Veier som ikke inngår i prosessen fram til konsesjonsvedtaket, skal framlegges i detaljplaner som følger opp konsesjonsvedtaket, eller behandles av kommunene etter plan- og bygningsloven.

Selv om nettanlegg kan etableres uavhengig av innholdet i eksisterende arealplaner, betyr ikke at det er likegyldig for utbygger eller NVE hvilken arealbruk som berøres og hvilke planer som foreligger. Eksisterende bruk av arealene er som før en viktig del av de reelle hensynene som skal ivaretas når alternative traseer vurderes og en konsesjonsavgjørelse fattes. Foreliggende regulering til vern kan for

eksempel være en viktig grunn til å unngå dette arealet, men planen gir ingen absolutte krav om å unngå arealet.

Elektriske anlegg som er unntatt fra plan- og bygningsloven skal i kommunale plankart fremtre som hensynssoner, noe som betyr at det skal registreres kraftledninger med tilhørende byggeforbudssoner i samsvar med regelverket til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. På kart vil ledninger være vist som et skravert område. Tidligere framstilling av ledninger som planformål (spesialområde, fareområde) med egne farger skal fases ut. Planformål ved ledninger skal framstilles ut fra forutsatt bruk av arealet i området for øvrig. Kraftledninger med anleggskonsesjon er unntatt fra plan- og bygningsloven som helhet – også byggesaksdelen. Unntaket gjelder elektriske anlegg, som er en fellesbetegnelse på elektrisk utrustning og tilhørende byggtekniske konstruksjoner. Konstruksjoner som ikke har betydning for drift og sikkerhet ved de elektriske anleggene vil derfor omfattes av byggesaksbestemmelsene. Enkelte byggverk tilknyttet transformatorstasjoner vil dermed fortsatt kunne kreve byggesaksbehandling fra kommunen. I denne saken har ikke Tiltakshaver søkt om slike byggverk.

A.3.2 Kulturminneloven

Alle fysiske inngrep som direkte kan påvirke kulturminner eller kulturlandskap, skal avklares mot kulturminneloven (kulml.) før bygging. Generelt skal det være gjennomført undersøkelser i planområdet for å avdekke mulige konflikter med automatiske fredete kulturminner, jf. kulml. § 9. Eventuelle direkte konflikter mellom det planlagte tiltaket og automatisk fredete kulturminner, må avklares gjennom en dispensasjonssøknad etter kulturminneloven.

A.3.3 Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven trådte i kraft den 1. juli 2009, og skal erstatte blant annet naturvernloven. Naturmangfoldloven omfatter all natur og alle sektorer som forvalter natur eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen.

Lovens formål er å ta vare på naturens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser gjennom bærekraftig bruk og vern. Loven skal gi grunnlag for menneskers virksomhet, kultur, helse og trivsel, både nå og i framtiden, også som grunnlag for samisk kultur. Loven fastsetter alminnelige bestemmelser for bærekraftig bruk, og skal samordne forvaltningen gjennom felles mål og prinsipper. Loven fastsetter videre forvaltningsmål for arter, naturtyper og økosystemer, og lovfester en rekke miljørettslige prinsipper, blant annet føre-var-prinsippet og prinsippet om økosystemforvaltning og samlet belastning.

Prinsippene i naturmangfoldloven skal trekkes inn i den skjønnsmessige vurderingen som foretas når det avgjøres om konsesjon etter energiloven skal gis, til hvilken løsning og på hvilke vilkår. I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8–12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Det skal fremgå av begrunnelsen hvordan prinsippene om bærekraftig bruk er anvendt som retningslinjer. Tiltakets betydning for forvaltningsmål for naturtyper, økosystemer eller arter, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5 drøftes der det er aktuelt. Miljøkonsekvensene av tiltaket skal vurderes i et helhetlig og langsiktig perspektiv, der hensynet til det planlagte tiltaket og eventuelt tap eller forringelse av naturmangfoldet på sikt avveies.

Vedlegg B – Sammenfatning av høringsuttalelser

Konsesjonssøknad og søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse, ble sendt på høring 16. juni 2015. Fristen for å komme med merknader ble satt til 28. august 2015. Namsskogan kommune ble bedt om å legge søknaden ut til offentlig ettersyn. Den offentlige høringen av søknaden ble kunngjort etter gjeldende regler i uke 26 og 34 i Trønderavisa og Namdal Arbeiderblad, og i Norsk lysingsblad i uke 26.

Følgende instanser fikk søknaden på høring: Namsskogan kommune, Nord-Trøndelag fylkeskommune, Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, Sametinget, Jernbaneverket, Statskog, Allskog SA, Avinor AS, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) - Region Midt, Forsvarsbygg, Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, Jernbaneverket, Landbruksdirektoratet, Landbruksdirektoratet (Alta), Lars Toven, Luftfartstilsynet, Mattilsynet, Miljødirektoratet, Mobile Norway AS, Norges Skogeierforbund, Norkring AS v/Terje Nordtorp, Norskog, Statens Strålevern, Statens vegvesen - Region midt, Telenor Kabelnett, Vestre Namdal/Årjel-Njaarke reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 11 Nord-Trøndelag v/Samuel Petter Anti og Østre Namdal/Tjåehkere reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 10 Nord-Trøndelag v/Algot Jåma.

Følgende instanser fikk søknaden til orientering: Olje- og energidepartementet og Klima- og miljødepartementet.

Statnett orienterte berørte grunneiere og andre tekniske etater om søknaden og om fristen for å komme med uttalelser.

Innkomne merknader

NVE mottok 12 høringsuttalelser til konsesjonssøknaden. Samtlige uttalelser er sammenfattet under. Statnett kommenterte uttalelsene i e-post av 4. september 2015. Kommentarene fra søker er sammenfattet under de respektive uttalelsene.

Kommunale og regionale myndigheter

Namsskogan kommune skriver i e-post av 26. juni 2015 at de henviser til tidligere uttalelse av 10. april 2014, og fastslår at nå omsøkte løsning er i tråd med deres forslag til trasé i denne uttalelsen.

Statnett skriver i sin kommentar at de noterer seg man med nåværende løsning er i samsvar med opprinnelig anbefalt løsning fra Namsskogan kommunes side. Behovet for skogsbilveien faller bort i begge de nå omsøkte alternativene. Statnett vil heller ikke ha behov for å oppgradering av bro ved Bjørnstad for bygging og drift av ledningen.

Sentrale myndigheter

Sametinget skriver i brev av 3. juli 2015 at de ikke kan se at det er fare for at tiltaket kommer i konflikt med automatisk fredete kulturminner, og har ingen spesielle merknader. Sametinget minner likevel om at dersom det under arbeid i marken kommer fram gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget omgående jf. kulturminneloven §3, § 6, § 4 annet ledd og § 8 annet ledd.

Statnett skriver i sin kommentar at det i miljø-, transport- og anleggsplanen (MTA) for Nedre Røssåga–Tunnsjødal og Namsskogan–Kolsvik, godkjent av NVE 29. juni 2015, angis det at arbeidene skal stoppes og at Fylkeskommunen og Sametinget skal varsles ved funn av ukjente kulturminner. Entreprenør er kjent med MTA.

Mattilsynet skriver i e-post av 5. august 2015 at ut fra det de kjenner til av vannforsyningsanlegg, kan de ikke se at planen berører slike. Men at det kan finnes mindre vannforsyninger som de ikke kjenner til. Mattilsynet minner derfor om det generelle kravet i gjeldende drikkevannsforskrift § 4: *Det er forbudt å forurense vannforsyningsssystem og internt fordelingsnett dersom dette kan medføre fare for forurensing av drikkevannet.* Dette gjelder vannkilder, nedbørfelt, transportsystem og selve vannet.

Statnett skriver i sin kommentar at i forbindelse med utarbeidelsen av MTA for Nedre Røssåga–Tunnsjødal og Namsskogan–Kolsvik, ble vannforsyningsanlegg kartlagt. I berørte områder er det ingen registrerte vannforsyningsanlegg eller grunnvannsbrønner.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag skriver i brev av 26. august 2015 gjentar fra tidligere uttalelser at de er positive til spenningsoppgraderingen, og mener at framlagte tilleggssøknad gir et godt beslutningsgrunnlag. Fylkesmannen på vegne av Landbruksavdelingen, skriver at alternative traseer ikke vil bety vesentlige konsekvenser for landbruket, og har ingen merknader til søknaden.

Reindriftsavdelingen skriver at alternativ A vil berøre både Åarjel Njaarke sijte/Vestre Namdal reinbeitedistrikt og Tjåehkere sijte /Østre Namdal reinbeitedistrikt, men området har lav beiteverdi, pga. nærhet til jernbane, E6 og Namsen. Alternativ B berører Tjåehkere sijte, i et område som i hovedsak er vår- og høstbeiter (dvs. kalvingsland og parringsland). Spesielt ved sen snøsmelting kan vårbeitene i dette området være viktige. Med grunnlag i nærhet til viktige beiteområder, vil derfor fylkesmannen fraråde alternativ B. Det understrekes at god dialog med reindriften i anleggsperioden er viktig, uavhengig av valgt trasé.

Miljøvernavdelingen hos Fylkesmannen skriver at et overordnet prinsipp i arealforvaltningen er å samle nye arealinngrep i størst mulig grad. Alternativ A innebærer en slik samlokalisering, alternativet vil imidlertid berøre et frodig våtmarksområde, Storlonet, som også omfatter en viktig naturtype, kroksjø, med tilknytning til Namsen. Alternativ A vil medføre tre nye mastepunkt i dette området. Miljøvernavdelingens vurdering er likevel at siden det går en 300 kV ledning i området, vil tilleggskonsekvensene av alternativ A bli relativt moderate og totalt sett være vesentlig bedre miljømessig enn alternativ B. Alternativ B innebærer nye inngrep i Sandmolia opp mot Steinfjellet, et område uten tekniske inngrep fra før. En ny ledning her antas også å medføre økt fare for fuglekollisjoner i forhold til alternativ A. Av framlagte søknad fremgår det at når dagens ledning over Steinfjellet rives, vil alternativ A medføre en økning i inngrepsfrie områder (INON) på ca. 19 km² eller 3 km² mer enn alternativ B. Fylkesmannens miljøvernavdeling vil etter en samlet vurdering av miljøkonsekvensene tilrå alternativ A.

Fylkesmannens samlede vurdering både ut i fra miljø- og reindriftsinteresser tilrå alternativ A.

Statnett tar uttalelsen til etterretning.

Tekniske instanser

Avinor AS viser i brev av 18. juni 2015 til tidligere uttalelse i saken gitt 15. september 2014. Traséendringen medfører ingen ytterligere merknader fra Avinor sin side.

Statnett skriver i sitt svar at de tar uttalelsen til etterretning. *Statnett* har rutiner for rapportering iht. omtalte forskrift. Ledningen vil bli merket iht. krav gitt i samme forskrift.

Statskog skriver i e-post av 3. august 2015 at de på det sterkeste fraråder alternativ B, da det vil stykke opp dalsiden på en svært u hensiktsmessig og skjemmende måte. De mener det også vil legge beslag på betydelige skogressurser sammenliknet med alternativ A og den opprinnelig konsesjonsgitte

traseen. Dersom en trenger et alternativ til traséalternativ A, må det være den opprinnelige traseen parallelt med jernbanen.

Statnett tar uttalelsen til etterretning.

Telenor Norge AS skriver i brev av 17. august 2015 at omsøkte justering over Namsskogan vil gi redusert induktiv virkning, samt liten eller ingen induktiv innvirkning på Telenors aksess- og transportnett under Namsskogan og Smalåsen sentraler. Alternativ A vil gi minst induktiv kopling på nevnte telenett, se vedlegg. For øvrig vises det til Telenors tidligere høringsuttalelse til opprinnelig konsesjonssøknad, samt tilleggssøknad av mars 2014. Omfanget av nødvendige vernetiltak i telenettet, er avhengig av størrelsen på forventet enpolt jordfeilstrom, avstand mellom tele- og kraftnett, reduksjonsfaktor for det enkelte ledningsanlegg, samt utkoplingstiden for nevnte feilsituasjon, ref. forskrift fra Nkom, kalt elsikkerhet i elektroniske kommunikasjonsnett. Videre vil omsøkt justering medføre kryssinger av Telenors kabelanlegg. Såfremt utbygger er villig til å bekoste nødvendige tiltak i Telenors nett, har Telenor ingen ytterligere kommentarer til traséjusteringen.

Statnett skriver i sin kommentar at vern av teleanlegg alltid inngår som en del av Statnetts utbyggingsprosjekt. Nødvendig informasjon vil bli oversendt Telenor slik at beregninger kan gjennomføres og tiltak iverksettes. Statnett erstatter kostnadene ved slike tiltak.

Forsvarsbygg AS skriver i brev av 24. august 2015 at E6, Namsen og jernbanen ofte er brukte terrenglinjer som helikoptre følger i marginale værforhold, og en kryssing av en stor kraftledning over disse ledelinjene er uheldig av hensyn til flysikkerheten. Alternativ B legges i ny trasé, men unngår å krysse jernbane, Namsen og E6, mens alternativ A innebærer alle disse kryssingene, men går imidlertid parallelt med eksisterende 300 kV ledning. Eksisterende ledning krysser allerede jernbane, Namsen og E6, slik at det vil ikke hjelpe å velge alternativ B framfor A. Forsvarsbygg har derfor ingen preferanse med hensyn til flysikkerhet mellom de to alternativene. Tilleggssøknaden forstås slik at eksisterende kraftledningsmaster kun skal forsterkes og oppgraderes til 420 kV uten at mastehøyde øker i dette området. Ulike mastehøyder mellom eksisterende og nye ledninger er av hensyn til flysikkerhets ugunstig. I søknaden omtales kamuflering som et eventuelt avbøtende tiltak. Forsvarsbygg vil av hensyn til flysikkerheten advare mot å benytte kamuflering som avbøtende tiltak. Kamuflering vil redusere muligheten for at mastene, som alle utgjør luftfartshindre (høyere enn 15 m over bakken), ikke oppdages fra lavtflygende fly og helikoptre.

Statnett tar uttalelsen til etterretning.

Jernbaneverket skriver i brev av 21. august 2015 at de har vært i kontakt med Statnett angående traséalternativ A. Statnetts utredninger viser at problemstillingene som kan oppstå med hensyn til jernbanen, er håndterbare. Jernbaneverket understreker imidlertid at de ikke har foretatt noen kvalitetskontroll av Statnetts vurderinger/beregninger. Jernbaneverket påtar seg ikke noe ansvar for valg av metode, materialer og andre forhold ved utførelse av tiltaket, i planleggings-, bygge- og driftsfasen. Dersom alternativ A velges, vil 420 kV-ledningen krysse Nordlandsbanen. Her må Statnett inngå kryssingsavtale med Jernbaneverket. Kryssingen må utføres i henhold til Jernbaneverkets tekniske regelverk, Statnett er informert om dette. Jernbaneverket har ingen innvendinger om de konsesjonssøkte traseene.

Statnett skriver i sin kommentar at håndtering av problematikk knyttet til kryssingen er omtalt i søknaden. Statnett og Jernbaneverket er enige om hvilke tiltak som kan utføres. Statnett vil være eier av, og ansvarlig for vedlikehold av de elektrotekniske løsningene som velges.

Interesseorganisasjoner

Tjåehkere reinbeitedistrikt/Østre Namdal reinbeitedistrikt skriver i brev av 28. august 2015 via advokatkontoret Jonassen AS, at områdene som berøres av ny trasé er viktige vår- og høstbeiter, og at om våren trekker kalvesimlene mot dette området. Distriktet har ikke motsatt seg oppgradering til 420 kV på grunn av fremsatte argumenter om forsyningssikkerhet og andre viktige felle samfunnshensyn, men det betyr ikke at utbygger ikke må erstatte reindriftens skadeulemper. Reindriften krever et forskudd på kr 100.000 NOK fra eksproprianten, jf. oereigningslova § 25 tredje ledd. Forskuddet vil bli brukt til å dekke tap i anleggstiden og til omkostninger i forbindelse med skjønssaken. Et gjentakende problem for reindriften er at utbygger anser at medgått forskuddsutgifter til sakens forberedelser ved inngrep i reinbeiteland, er helt unødvendige. I realiteten innebærer dette at reindriften ikke får «full erstatning» ettersom omkostninger til juridisk bistand må trekkes fra erstatningsbeløpet.

Statnett skriver i sin kommentar at de ved en eventuell forhåndstiltredelse vil komme tilbake og kommentere på beløpets størrelse ved NVEs behandling av søknad om forhåndstiltredelse, etter at skjønnsbegjæring er sendt.

Privatpersoner

Ole Ander Håpnnes skriver i høringsuttalelse av 24. august 2015 at han er grunneier av gnr.63/bnr. 25 i Namsskogan og anbefaler at alternativ B blir konsesjonsgitt. Han begrunner dette med at alternativ A berører flere grunneiere, som vil få store områder båndlagt, og dermed verdiforringelse av eiendommene. Det blir også den mest synlige traseen, da jernbanen, Namsen og E6 skal krysses to ganger, og det er bebyggelse i nær tilknytning. Han stiller også spørsmål rundt elektromagnetiske felt, støy og forstyrrelse av radio, TV, mobil og GPS. Dersom alternativ A blir valgt, regner han med traseen må gå på andre siden av eksisterende ledning fra Steinåmoen til koblingsstasjonen for å unngå å komme nærmere bebyggelsen enn tidligere, mastene vil også bli mindre synlige slik.

Alternativ B er etter hans mening den beste løsningen for ny ledning da det ikke er noen bebyggelse i nærheten og området er lite brukt til friluftsliv, det er stort sett brukt av elgjegere ifølge Håpnnes. Terrenget er ulendt, og kraftledningen vil ikke bli så godt synlig da det er skog og fjell som bakgrunn. Traseen berører også kun Statskog som grunneier.

Jon Olav Håpnnes skriver i høringsuttalelse av 27. august 2015 at han mener alternativ B vil bli visuelt penere enn alternativ A, da det ikke vil bli vakkert med to «monsterledninger» som krysser Namsen og E6 to ganger i løpet av et par kilometer. I tillegg er alternativ B billigere enn A. Alternativ A berører flere private eiendommer med betydelige inngrep og båndlegging av areal i motsetning til alternativ B hvor kun staten blir berørt. Håpnnes mener at man må benytte seg av alternativ B.

I punkt 5.3 Friluftsliv og rekreasjon, skriver Statnett at området for alternativ A ikke anses å være viktig for friluftsliv og rekreasjon, og at alternativ B antas marginalt viktigere for friluftsliv. Håpnnes er ikke enig i dette. For dem som nærmeste nabo til alternativ A, er dette et viktig område som benyttes flere ganger i uken, store deler av året. I dag må de gå/gå på ski under eksisterende 300 kV-ledning, og dersom det blir satt opp enda en ledning blir det lite hyggelig å bevege seg i området. I dag er det ganske mye støy når det er vind mv., og støyen vil nok bli kraftigere med to ledninger som er på 420 kV. I tillegg går NTE Netts ledning i området. Området for alternativ B, er sannsynligvis mindre benyttet til friluftsliv og rekreasjon, Håpnnes antar at det er mest elgjegere som ferdes her.

I punkt 5.4 Landskap og kulturminner beskrives det at alternativ B vil bli mer synlig fra E6 og Håpnnesetran (Sommervoll). Dette kan diskuteres. Håpnnes mener at når to kraftledninger krysser jernbane, Namsen og E6 to ganger i løpet av få kilometer, vil dette i høyeste grad være synlig fra de nevnte plasser. Fra Håpnnesetran er det vanskelig å vurdere hvor synlig en kraftledning plassert i lien

mot Steinfjellet vil bli. Med skogen som i dag er i området, vil ledningen muligens bare være synlig et stykke fra Håpnessetran. Det er bedre for Håpnes å se en kraftledning på andre siden av Namsen, alternativ B, enn å få den parallelt med eksisterende ledning, alternativ A, og det antas at eksisterende og ny ledning som i alternativ A, vil bli mer synlig enn i dag, både fra E6 og Håpnessetran.

Langs E6, det vil si mellom E6 og Namsen, er det mye skog som hindrer utsyn mot traseen for alternativ B, dette alternativet har også fjell og skog som bakgrunn som gjør at ledningen blir mindre synlig. Håpnes ber om at alternativ B benyttes.

Statnett har ved en inkurie bare kommentert til Ole Ander Håpnes uttalelse, men har inkludert kommentarer til Jon Olav Håpnes sin uttalelse i denne. Statnett skriver i sin kommentar til de to høringsuttalelsene at de vurderer at det er mindre produktiv skog blir berørt av alternativ A, sammenlignet med alternativ B. Båndlagt areal vil bli erstattet basert på bonitet på skog og eventuelt type landbruk. Den nye ledningen vil både ved alternativ A og B komme noe nærmere bebyggelsen enn dagens ledning. Å bygge ny ledning på nordsiden av eksisterende vil medføre kryssing av eksisterende ledning, noe som er driftsmessig uheldig og vil medføre behov for utkobling ved bygging og senere vedlikehold. Avstanden fra bebyggelse til alternativ A vil bli over 250 meter. Det vil fortsatt bli stående skog mellom bebyggelse og ledningen. Anlegget vil bli noe mer synlig fra bebyggelsen. Statnett mener likevel at en avstand på 250 meter mellom bebyggelse og ny ledning må kunne aksepteres. Statnett anser også at en eventuell forringelse av turopplevelse som følge av ledningen vil være marginal, da nærheten til E6 nok er en større ulempe for slik aktivitet enn den planlagte ledningen. Magnetfelt ved bebyggelsen vil være langt under utredningsnivået for 0,4 µT anbefalt av Statens strålevern. Håpnes henviser til at kostnaden er lavest for alternativ B, Statnett mener likevel at den miljømessige verdien av å samle inngrep i tillegg til driftsmessige fordeler tilsier at alternativ A er å foretrekke framfor B.